

Tiedekunta/Osasto - Fakultet/Sektion - Faculty Biotieteellinen tiedekunta		Laitos - Institution - Department Ympäristötieteiden laitos	
Tekijä - Författare - Author Pohjolainen, Pasi Johannes			
Työn nimi - Arbetets titel - Title Liha ympäristöpolitiikan lautasella - kuluttajien ympäristötietoisuus lihantuotannosta ja muita lihankulutusta selittäviä tekijöitä			
Oppiaine - Läroämne - Subject Ympäristönsuojelutiede			
Työn laji - Arbetets art - Level Pro gradu -tutkielma	Aika - Datum - Month and year Tammikuu 2012	Sivumäärä - Sidoantal - Number of pages 99 s. + 9 liites.	
Tiivistelmä - Referat - Abstract			
<p>Lihantuotanto on huomattava tekijä nykyajan merkittävien ympäristöongelmien kuten ilmastonmuutoksen, rehevöitymisen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen taustalla. Lihaa sisältävän ruokavalion ympäristövaikutus on keskimäärin selvästi kasvisperäistä ruokavaliota suurempi. Tämän tutkielman tarkoituksena on ollut selvittää, minkälaista on kuluttajien ympäristötietoisuus lihantuotannosta sekä minkälainen vaikutus tällä on yhdessä muiden tekijöiden kanssa lihankulutustiheyteen.</p> <p>Ympäristötietoisuus koostuu kuluttajien ympäristöongelmia koskevasta tiedosta, huolestuneisuuden tasosta, koetuista vaikutusmahdollisuuksista sekä keinovalinnoista ongelmien ratkaisemiseksi. Kuluttajakäyttäytyminen rakentuu puolestaan yksilön kulutuskäyttäytymistä kohtaan luomien näkemysten eli asenteiden, tunnetekijöiden, sosio-kulttuurisen toimintaympäristön, tapojen sekä ostotilanteen mahdollistavien tekijöiden kokonaisvaikutuksesta. Tässä tutkielmassa mainittuja teemoja on tarkasteltu ympäristötietoisuuden ja kuluttajakäyttäytymisen yhdistävän mallin (YKu-malli) avulla.</p> <p>Tutkielman aineistona on toiminut neljälle tuhannelle 18-75 -vuotiaalle suomenkieliselle, manner-Suomessa asuvalle suomalaiselle lähetetty postikyselylomake. Aineisto kerättiin keväällä 2010 ja vastausprosentiksi saatiin 47,3. Aineisto analysoitiin frekvenssien, ristiintaulukointien, keskiarvovertailujen sekä regressioanalyysien avulla.</p> <p>Tulosten perusteella noin kolmannes suomalaisista on tietoinen lihantuotannon ympäristövaikutuksista ja samaten noin kolmannes on huolissaan näistä. Sekä tietoisia että huolestuneita on noin neljännes vastaajista. Kyseinen tieto ja huolestuneisuus ovat vahvimpia naisten, nuorten, kaupungissa asuvien, korkeasti koulutettujen, opiskelijoiden sekä liberaali-sosiaalisia arvoja ja ympäristönsuojelua arvostavien keskuudessa.</p> <p>Lihantuotannon ympäristöongelmien ratkaisukeinoista suosituimpana näyttäytyy kotimaisen lihan suosiminen, jota seuraavat luomulihan suosiminen, lihankulutuksen vähentäminen ja viimeisenä tekniikkausko. Lihan kokeminen miellyttävänä ja välttämättömänä ravintona selittävät positiivisesti muita paitsi lihankulutuksen vähentäminen -ratkaisukeinoa, jossa kyseiset tekijät ovat negatiivisia selittäjiä. Lisäksi eläineettiset asenteet selittävät luomuliha- ja lihankulutuksen vähentäminen -ratkaisukeinoa positiivisesti ja tekniikkauskoa negatiivisesti. Ympäristötieto ja -huoli yhdistyvät selvästi vain lihankulutuksen vähentäminen -ratkaisukeinoon.</p> <p>Yli puolet vastaajista kokee ympäristöpoliittiset vaikutusmahdollisuutensa kuluttajina hyväksi. Taustamuuttujien suhteen tämä yhdistyy samankaltaiseen kuluttajasegmenttiin kuin ympäristötieto ja -huoli. Kyseinen näkemys selittää myös olennaisesti kulutusorientoituneiden ratkaisukeinojen kannatusta. Ratkaisukeinojen selittäjien taustamuuttujatarkastelujen perusteella jo edellä esiin tullut kuluttajasegmentti suhtautuu myös kriittisesti lihaa kohtaan niin tunne- terveellisyys-, kun eläineettisistäkin syistä.</p> <p>Noin kaksi kolmannesta suomalaisista syö lihaa tämän tutkielman perusteella vähintään joka toinen päivä. Lihankulutukseen olennaisimmin vaikuttavat tekijät liittyvät lihan kokemiseen miellyttävänä ruokana mutta myös heikkoon eläineettiseen näkemykseen, lapsiperheellisyyteen, kasvisruokien valmistuksen koettuun hankaluuteen ja miessukupuoleen. Ympäristötieto lihantuotannosta selittää lihankulutusta tilastollisesti melkein merkitsevästi.</p>			
Avainsanat - Nyckelord - Keywords Lihantuotanto, ympäristöongelmat, lihankulutus, ympäristötietoisuus, kuluttajakäyttäytyminen, postikyselylomake			
Säilytyspaikka - Förvaringställe - Where deposited Ympäristötieteiden laitos, ympäristötieteet ja Viikin tiedekirjasto			
Muita tietoja - Övriga uppgifter - Additional information			